

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 5 K | Negyed évre 2 K
Fél „ 3 K | Száma 4 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ

ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHÁNY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Programmunk.

A „Napló“ szerkesztése a mai nappal uj kezekbe került. Becsületes kezekbe. Erős kezekbe. A minden szervében reorganizált szerkesztőség ezeken a hasábokon akarja és fogja szolgálni azt a programot, a melynek győzelemre segítése céljából ez az ujság-vállalat három esztendővel ezelőtt alakult.

A polgárság és a munkásság elviselhetetlen társadalmi és gazdasági helyzetének javítását célzó eszmékért állunk csatasorba. Nem nagy-képüsködünk. A napi politika szövevényei bennünket nem érdekelnek. Az ördög vigye a politikát: hisz a kaucióhoz kötött politizálás e klasszikus hazájában minden csizmadia-politikus és minden politikus-csizmadia politizál. A politizáló mánia már a csirájában megfojtja azokat a törekvéseket, a melyekkel a kisemberek sorsát — nyomoruságát lehetne enyhíteni.

A „Napló“ a kisemberek orgánuma. Éppen ezért harcot hirdet. Kérlelhetetlen, gyűlölettől izzó, engesztelhetetlen harcot a retrográd elemek és törekvések ellen! A felekezeti gyűlölet maniakusai, a sötétség, a visszafejlődés apostolai a társadalmi élet minden színteréről takarodjanak! Mert galád aknamunkáikkal, a kisemberek ügyeinek győzelmét ezek akadályozzák. E fekélyek pusztulása után a kisemberek közös munkához látnak. A jó sorsot ki fogják verekedni.

A „Napló“ hasábjain a közélet megtisztítását célzó minden felszólalás helyet talál. A kisemberek szociális helyzete addig meg nem javul, a míg a vezető állásokat nem éppen kifogástalan jellemű emberek is uralják. Ne kereljünk. Mondjuk meg nyíltan, hogy a társadalmi szereplés színteréről minden kalózt el kell távolítanunk!... Életérdekünk, hogy a homloktérbe tolatkozó sötét individuumok lealcáztassanak.

Bátor, alku nem ismerő, becsületes írásokba kezdünk a „Napló“ írásával. Akárki meglássa: minden betünkkel a feljebb körvonalozott programot fogjuk szolgálni. A megkezdett utról egy tapodtnyira se térünk el. Előre megyünk. Csak előre! A mi közönségünk jóindulata, szeretete, példátlan pártfogása bizonyosan velünk lesz.

A „Napló“
szerkesztősége.

A szalonharamiák.

Alig három hete annak, hogy a közvéleményt a Latkóczy-botrány izgatta. Az exellenciás panamista büncselekménye hihetetlen kavardást okozott. Az erkölcsbírák az egész vonalon érelyes vizsgálatot követeltek. A sajtó szenzációs leleplezéseket ígért. Mindenki várta a földindulást... Pusztulását a latroknak, a minden rendű és rangú akasztófáralóknak, a kik a magyar közélet levegőjét évek óta büntetlenül inficiálják. Csudálkozni tessék: a botrány okozta kava-

rodás azóta szerencsésen elült. Az erkölcs derék őrei be fogják a szájukat és a szenzációra éhes publikum a leleplezésekre hiába vár. A sajtó... Eh, ne beszéljünk a sajtóról!... Beszéljünk inkább az uri csirkefogókról, a cilinder és a vasalt nadrág szélhámosairól, a kik a közéleti szereplés színterén az előzmények dacára is tovább garázdálkodnak.

Ne csürjük-csavarjuk a tény: Magyarország társadalmi és politikai életében egész sereg nagystylü szalonharamiára akadunk. Vezető szerepet játszanak. Előkelő pozíciókat foglalnak el. Intézmények élére tolatkodnak. Évenként száz-ezreket harácsolnak össze. Előkelő pártfogóik segítségével közülök igen sok köztisztviselővé avanszál. Érthető, sőt természetes, hogy a banda fogások e virtuózai az ország tekintélyét aránylag rövid idő alatt teljesen lejáratták.

Tudni kell ugyanis, hogy a közviszonyok el-fajulásáról ma már a művelt külföld is tud. A markukba röhögő szalonharamiák jóvoltából a balkáni államok színvonalára jutottunk. Közfel-fogás, hogy jó pénzért nálunk minden kihartható. A vicinális-koncessziókat, patikákat, gyár-szubven-ciókat, állami hozzájárulást és minden földi jót meg lehet vásárolni. Sőt akadt külföldi sajtó-termék, a mely a magyar bírák ragyogó becsü-letességét is meggyanusította.

Mindezekből az következik, hogy a szalon-haramiák pusztulását a nemzeti becsület parancsolja. A közhivatalok garázda akasztófáralóival irgalmatlanul számolni kell. Tessék lealcázni azokat a többi individuumokat is, a kik intézmé-nyek és tömegek élére a becsület togájában kapaszkodtak. Hadd hulljon a férgese... Hisz Gladstone megmondotta, hogy az ország boldo-gulásának anyagi és szellemi előbbre haladásá-nak legbiztosabb garanciája a vezetésre hivatott egyének abszolút becsületességében van.

Párbaj. Rómából jelentik, hogy egy kis hadnagyocská egy mérnököt kardpárbajban meg-ölt. A mérnököt fiatal felesége és három apró árva sirtatja. Ostoba középkori gyermekjáték-nak tartjuk a párbajt, minden okos, művelt ember elítéli azt, de nap-nap után akadnak, akik egy tyukszemtaposás, vagy egy ideges elszólalás, szóval gyerekségek miatt (főként pedig a bátorság dokumentálása céljából) öldöklő fegyverrel intézik el ügyeiket. Alakulnak párbajjellenes ligák, minden államban, de ezek jóakaratu igyekezete, mellyel a párbajt végkép megszüntetni szeretnék, hasztalan erőlködések. A legtöbb emberben felszeg nevelés követke-zében állónérzet fejlődik ki, amely nem engedi elviselni azt a borzasztó csapást, hogy a társad-alomnak lovagiasságokban utazó része esetleg őt gyávának tekintse. Képes ezért az állónérzetért életét, sőt mások életét, boldogságát, saját és mások családját, annak jövőjét, szóval mindent kockára tenni. Nagyobb bátorság pedig legyőzni az állónérzetet és megküzdenni a lovagiaskodók szakszervezetének elitelő véleményével, mint ettől megijedve, gyávaságból kiállani és egy buta véletlennek föláldozni az életet, amelyre nemcsak magunknak, de családunknak is joga, szüksége van.

Az afrikai vadászok itthon.

180.000 forintba került volna az ut!

A nemzeti muzeum állattani osztálya a konti-nens hasonló tárlatai közt a legszegényebb. Hiány-zik onnan az állatosztály tropikus fajai közül ép a legszükségesebb anyag. Szóval muzeum a neve, valójában pedig olesóságok gyűjteménye.

Néha napján jut egy-két ritkább ajándék, de ez a gyarapodás nem pótolja az évtizedek mulasztását és méltán nevezhető a muzeum állattani osztálya a szomorú budapesti állatkert ikrének. Egy ugyanazon rendszertelenség és szegénység a szülőik.

Kállay Tamás képviselő a híres vadász, kinek világhire van Szt.-Hubertus társadalmában, ajánlko-zott, hogy társával, Frenreisz Géza szolgálton-kivüli századossal együtt afrikai uton folytatott vadászatjában pótolja e hiányt.

Két évi időtartama lett volna e vadászatnak, mely, elképzelhető, mekkora apparatussal járt volna.

Memorandumot adtak be a vallás- és közokta-tásügyi miniszterium és a muzeumok és könyvtárak országos bizottsága útján a miniszterelnökséghez, melyben részletesen felsorolják, követendő utirányu-kon kívül mennyit nyújtanak a nemzeti muzeum hiányainak pótlására. Az ut Marokkó, Tuniszon át, a Szaharán át, a Nilus forrásvidékeig terjedt volna, mely uton a forrásvidéki állatok valamennyi osztálya és fajából egy-egy érdekes példányt elejtve, azt preparatum számára a muzeumnak juttatják.

Az egész ut költségeit 180.000 forintban állapi-tották meg. És az előirányzott költségnek felét, 180.000 koronát kértek a kormánytól.

A szeptemberi második minisztertanácson ked-vezően fogadták az ajánlatot. Szerényi és Popovics államtitkárokat bízták meg, hogy a kereskedelemügyi és pénzügyi tárca keretében találjanak rá fedezetet, de a minisztertanács többsége kimondta, hogy semmi-esetre sem állítandó be a költségvetésbe, nehogy az amugy is sok kifogásolt tétel mellett esetleg ez is nehézségeket okozzon a költségvetési tárgyalásnak.

Szerényi és Popovics államtitkárok, Magyar-ország finanszierjei, hat hét óta gondolkodtak a mó-dus felett, ahova ezt a horribilisnek látszó, de a cél érdekében épen nem nagy összeget, mely elvégre is az ország szegyeteljes muzeumi állapotán segí-tene, elhelyezhessék.

Egyértelműen jelentették az államtitkárok: a rendelkezési alapok teljesen kimerültek, a jövő évi előirányzott összegek minden garasa is be van tábl-lázva, nincs olyan tétel, hova be lehetne sansirozni. És a minisztertanács, mely épen a szükség mulhat-lan pótlására találta jónak az ajánlatot, e héten értesítette Kállay Tamás képviselőt, hogy közel-jövőben az állam az afrikai vadászat tervét nem segélyezheti.

Ugy tudományos, mint az uri vadászok köré-ben óriási felháborodással tárgyalták ezt a szük-keblütséget. A kaszinóban egyik este meg is inter-pellálták ez ügyben a nagy Wekerlét, aki azonban tenyereit föl és alá forgatva, vállát vonogatva felelte, hogy:

— Ahol nincs, ott nem lehet adni.

Legfeljebb királyi diadalkapukra, malterre és staniol cifraságokra adhat az állampénztár 200 ezer forintokat. A kultura csak hadd kullogjon ázsiai színvonalon.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézete.

Elektromágneses gyógyítás

magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok
BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. I. em. Lift.
 Telefonszám 102-39.

Bevált gyógy mód minden idült bajnál, különösen:
 Általános idegesség Kószvény és csusz (Rheuma)
 Álmatlanság. Fejfájás. Izületi és csontbajok
 Hűdések (Paralysis.) Székrekedés. Daganatok
 Gerincvelősorv. (Tabes.) Anyagcsere baj. (elhízás)
 Idegfájdalmak. (Ischias.) Bőrbajok, bőrvíz. (Lupus)
 Szívbetegségek. Hajhullás, kopaszság
 Vérérdényelmeszesedés. Szörtelenítés nőknél
 Gyomor-bélbajok. arcon. Aranyeres csomók.

Receidés s. a. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kívánatra prospektus

FŐVÁROS.

Kajlinger. A vízvezetési igazgatóról a viz-mérő órák ügyével kapcsolatban szó esett. Valame-lyik lap megírta, hogy Kajlingert gyanúsítják. No igen, mert minden valószínűség szerint... Gondolni méltóztathatnak, hogy a derék laptárs a kipontozott helyen mit mondott. Körülbelül azt, hogy Kajlinger Mihály a panamisták közé tartozik.

A kik Kajlinger Mihályt ismerik, azok előtt a férfiúi becsület mintaképét nem kell mentetgetni. Évtizedek verejtékes, testet lelket ölt munkássága igazolja Kajlinger Mihályt. A kit érdemtelenül meg-hurcolták. A ki egy hitvány család elcsúszott feljegyzései alapján került pellengérré. Csak az avatlatlanok kedvéért jegyezzük ide, hogy Budapest egyik leg-derekebb tisztviselőjének, Kajlingernek a kiverejté-kezett becsülete, a galád rágalom dacrára is, csor-bitatlan maradt. Ez nem dicseriáda. Tény.

A gázgyár megváltása. Egy inci-finci bizottsági tag, valami Horváth nevezetű, a multkor a plurális választói jog ellen indítványt nyújtott be a városházán. A plurális-ellenes indítványt Heltai Ferencz gázgyári igazgató megbuktatta. A szolgál-alkészség nekünk gyanus. A gázgyár megváltásáról egy szót se hallunk. Talán csak nem akarják a direktor urat e kérdés elejtésével honorálni?!

Az új közoktatási program. Festetic Géza gróf, az új közoktatási tanácsos a székes-fővárosnak, a héten mondotta el programját a közoktatásügyi albizottságban. Mindenkit megnyugtat azon első kijelentése, hogy ő mesterét, Bárczy István dr.-t akarja követni a főváros oktatásügyének rendezésében és vezetésében igyekezni fog Bárczy alkotásait fejleszteni. Legnevezetesebb része Festetic gróf terveihez az, hogy meg akarja szüntetni a váltakozó tanítást, amely bizony nem is vált elő-nyére a főváros tanügyének. Az ember magáról tudhatja, hogy kipihent testtel és aggyal nagyobb dolgokat képes végezni, mint fáradtan, kimerülten. Szellemi munkára, különösen tanulásra legalkalmasabb a reggeli idő, a délelőtti, amikor az agy és a test ki van pihenve. S ha ez áll a felnőttekre, akkor kétszeresen így van ez a gyermekeknél. Eddig tisztán pénzügyi kérdések késleltették a vál-takozó tanítás megszüntetését, mivel erre legalább 30-40 új iskola létesítése az egyedüli orvosság. De bizik benne az új tanácsnok, hogy a polgár-mester gazdasági politikája hamarosan lehetővé fogja tenni a szükséges iskolák felépítését.

Lecsendesült panama-láz.

Az utóbbi hónapokat a történelem a nagy panamák hónapjainak fogja elnevezni. Naponta olvas-hattunk újabb fölfödéseket, folyton érdekesebb, nagyobb panamákról. Belevonták egy csomó ember nevét, nem tekintve, hogy ezzel ha esetleg nem lenne igaz, örök bélyeget ütnék becsületes, érdemes mun-kás emberek nevére, jövőjére.

Mi most, a modern kor emberei, a humanizmus korszakát éljük. Nagy emberbarátok vagyunk. Sze-retjük embertársainkat boldogítani. Ezért nagyon

sokat közülük még életükben szentekké avatunk. megjárja itt mindenki a nagy kálváriát, akit egyszer valami véletlen látszat gyanússá tesz.

Szükség van a panamákra, mert ezekből ma nagyon sokan élnek. Ha nincs a valóságban valami botrányocská, akkor csinálunk azt papiroson. Mert a közönség perverz izlését ma már csak ezzel lehet kielégíteni. Es ha ezért a szent célért egy tömeg ember lelkén, jövőjén, egzisztenciáján kell is keresztül gázolni, ha családokat, boldogságokat kell is tönkre tenni, az Hekuba! Humanisták vagyunk és a köz-életet megtisztítjuk! Ez a jelszó!

Panamát és pornográfiát a népek! Ti meg jó hatóságok támogassátok a modern embert abban a nemes munkájában! Így lehet csak a teljes elzülést gyorsan, idő előtt elérni. Minél több nevet odadobni a nyilvánosságra a panama lovarok martalékául. Ne hagyjuk őket télenül henyeelni.

Ez a ma képe. Csúf fotográfia. Telve emberietlen vonásokkal, visszataszító formákkal. Hazugok a tár-sadalmi jelszavak. Nem igaz belőlük egy betű sem.

Ez a hazugságok ideje! Nyúzsa egyik ember a másikat s ugyanakkor humanizmusról tart ékes szónoklatokat. Kidobja a háziúr télviz idején a be-teg nyomorult lakót az utcára, de azért ő szabad-kömvés. Jó erkölcsöket prédikál mindenki, de erkölcstelenségből él a legtöbb erénycsész!

Tizenkét óra van, le az álarc!

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megköny-nyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembe-ötlő a javulás az általános egész-séget illetőleg

Az Emulsió vá-sárlásánál a SCOTT-féle mód szer védjegyét — a halászt — kér-jük figyelembe venni.

Étvágy és álm

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógytárban.

Társadalmi Forradalom.

Az anarchista csoport leleplezi a szocial-demokratákat.

A rendőri hírek közt a legkisebb jelentéktelen helyet foglalja el a Bondics-féle József-utcai vendéglőben lefolyt verekezés, melynek súlyosan sebe-sült áldozatát, Grósz Henriket, a mentők vitték a Szt.-István kórházba, hol gondosan ápolják!

Grósz egyike azoknak a lengyel-orosz munkás-mozgalomból idepottyant munkásoknak, akik a Váci-uti Tyukketrec-beli gyűlésen a szocialdemokrata pártot szidalmazva, a gyűlés lefolyását alapo-san megzavarták. Ezek az orosz-lengyel munkások képezik a törzsét az anarchista mozgalomnak, a **terroristák** családjaiknak, akik a választójogi küz-delmet perhorreszkálják és direkt akcióval akarják a bérkérdéseket megoldani.

Az anarchista Grósz antialkoholista is és ez lett

a veszte, mert a Bondics-féle vendéglőbe járó szo-cziáldemokraták gyűlölik nemcsak az anarchistákat, hanem az antialkoholistákat is. A vacsorázó Grósz is rögtön gyanússá vált a **vizivás** miatt.

Vasárnap este nyolcz órakor Kovács Sándor és társai a velük szemben vacsorázó és vizet ivó Grószot inzultálták.

— Ez a polyák a Tyukketrecben ellenünk volt.
 — Itt nincs helye a vitának, szóló Grósz. Igazi elvtársi ügy nem tesz.

— Azt a rongy, gyáva anarkista fajtádat. Te kormánybérenc, Andrassy-huszár, zugták a szerve-zett vendégek, kikkól a bor gőze dült.

— És a verekezés megkezdődött és az anarchizmus súlyos vereséget szenvedett.

Grósz 7 cm. hosszú, 1 cm. mély fejsebe, zuzott oldalbordái tanuskodnak, hogy a nagy vita rosszul végződött,

Színház és Művészet.

Az Uránia igazgatósága elhatározta, hogy ezentul hetenkint háromszor délutáni előadást ren-dez. Ezzel az a célja, hogy a sok mozgósínház jelenlegi selejtes műsorát átalakítsa. Az előadásokat olcsó helyárrakkal tartják s azok négy-öt képből állanak. Az első ilyen előadása e hó 12-én volt.

Lányi Géza. A népszínház volt jeles cimbal-mosa nagy beteg s nyomoruságos 60 korona nyug-díjából nemcsak gyógyítani nem képes magát, de megélni is csak alig tud. Barátai és tisztelői a mult héten az Urániában nagy monstre hangversenyt rendeztek a beteg művész felsegítésére. A hangver-senyen közreműködtek: Pálmai Ilka, Turcsányi Olga, Somogyi Mór és neje, Pintér Pál, Dajka Bal-ázs, Sovánka Antal, Kóczé Antal és Rácz Laczi. A fényes sikerű est ezer koronánál többet jövedel-mezett Lányi javára.

Téli kiállítás. A Képzőművészeti Társulat nemzetközi kiállítását e hó 18-án, szerdán délután 5 órakor nyitja meg Apponyi Albert gróf kultusz-miniszter. A megnyitás jövedelmét a művészek se-gítő és nyugdíjalapja javára fordítják. Csütörtökön este lesz az első sétatangverseny.

Vidéki színészet. Temesvárott Krecsányi társulatának naponta zajos sikerei vannak. Ebben nagy érdeme van kitűnően összeválogatott művész-gárdájának, kik közt legjelesebbek a Bejczy-pár (főként operákban) és Latabár Árpád a vidék leg-ünnepelebb kómikusa.

HIREK.

Uj regényünk. Kecskeméthy Győző regé-nye címen közölt naplótöredékek teljesen szétörték, mert a szerző szerint a főváros nagy zsványja ér-dekes rémregényének befejezése előtt meghalt. Mi nem akarjuk költött dolgokkal folytatni a fölötté szenzációs naplótöredéket, hanem új regényvel kedveskedünk olvasóközönségünknek. Lapunk mai számában megkezdjük **Lázár István Bohémse-gek** című regényének közlését. A regény a főváros író, művész és színész világát mutatja be igen érdekes, kedves képekben.

Hamis váltógyár. Ez a jeles műintézet kivételesen nem Ujpesten, hanem Rákospalotán volt. Részvénytársasági alapokon épült s most az egyik cégtárs gyanusan hirtelen halálával kénytelen volt a gyár üzemét beszüntetni. Két fővárosi ember, az egyik számtiszt, a másik tanító közel 1000 darab hamis váltót készített és csapta be vele a rákospa-lotai három pénzüintézetet, körülbelül 200-300 be-csületes uriember és urinó nevét fölhasználva. Ismét uri brigantik garázdálkodása. Betolakodtak tisztés-eges családokba, meglópták mindenki bizalmát és ezzel rutul visszaélve, piszkos szórakozásaira ren-geteg pénzt loptak. A pénzüintézeteket kell azonban főként hibáztatnunk, akik kezesek és elfogadók ér-tésítése nélkül éveken át százezreket fizettek ki ezeknek az elvetemült gazembereknek. Csodálatos, hogy nem tűnt föl nekik, hogy jóformán összes váltóanyagukat ez a két ember adta be. Ez is meg-erősíthet mindenkit abban a már-már általános köz-

Mindenki,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszerű, jó szabású és kitűnő kivitelű férfi-, fiu- és gyermekruhák :: a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

Iérfiszabó - mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a.
 lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Ugyanitt

angol és francia, valamint bel-földi divatszövetekben dus vá-laszték.

Külön mérték osztály.

LÓWY JÓZSEF

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) **saját házában.**

Sirkőraktárában

10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkövek rendkívül nagy választékban kaphatók.

Minden e szakmába vágo munkák, teme-tői javítások, vésések és aranyozások jutá-nyosan és lelkiismeretesen készülnek. ::

tudatban, hogy a szegény és kis emberek pénzcsékeje egyszerűen csakiszállmája, amelyet könnyelműen, felületesen és bámulatos gazsággal kezelnek a legtöbb kis nyúzdában. A becsület és tisztesség nyomorogva koplal, a bűn és becstelenség pedig orgiákat ül a mások verejtékkel keresett pénzén. Igaza van Wekerlének, a kormányának és minden oly embernek, aki a törpe bankok széjjel robbantásán dolgozik. Ezeknek nincsen létjogosultságuk.

Munkás-gymnasium a Józsefvárosban. Molnár Viktor, mint az Uránia Közművelődési Egyesület elnöke, már nem egyszer adta tanujelét annak, hogy ismeri az utat, melyen az általános, legszükségesebb tudás elemeit az iskolán kívül is el lehet juttatni a nép lelkébe. Ezt a célt szolgálták itt a fővárosban az Uránia színház munkáselőadásai, az Erzsébet Népakadémia, továbbá a népszerű esti tantolyamok. A vidék sem maradt mostohán! Az Uránia színház vetítő gépei felkeresték a vidéki városokat, a Közm. Egyesület tagjai pedig lelerándultak a vidékre és nem egy erkölcsileg nagy sikerrel végződött este emlékével távoztak el onnan. Az egyesület azonban a felsorolt ténykedésekkel nem merítette ki a szükséges ismereteket, a munkások között való terjesztésének minden eszközét. Hátra volt még a legértelmesebb, a legkomolyabb: a munkás-gymnasium. Rohamosan szaporodtak és váltak be vidéken a munkás-gymnasiumok. A vidéki sikerek ösztönözték az egyesületet arra, hogy a fővárosi munkásság részére is megalkossa a gymnasiumot. A munkás-gymnasiumnak az a célja, hogy *egyelőre vasárnap délelőttöként* összegyűjtse a főváros munkásságát a középiskolák tárgyainak köréből, különösen a történelemből és a földrajzból, valamint a magyar irodalomból, de a többiekből is felolvasásokat, magyarázatokat tartson és ezeket az előadásokat vetített képekkel szemléletessé és az előadás tartalmát magában foglaló füzetek kiosztásával maradandóvá tegye. A U. Km. E. az első munkás-gymnasium felállítására a VIII-ik kerületet szemelte ki, Havass Rezső dr. védnök és Haverland Antal elnök buzgólkodására. Ez természetes is, mert alig van kerület, melyben annyi munkás laknék, mint ebben és ennek közvetlen környékében. Az előadásokat Dr. Déri Gyulának, az egyesület titkárnak tanítása nyitotta meg 15-én, vasárnap délelőtt a Práter-utcai polgári leányiskolában. Az előadások látogatottságától függ, hogy az egyesület terjessze és tovább fejlessze ezt a humanus intézményt. Ha tehát a VIII-ik kerület jóra való, lelkes munkássága a kellő buzgalommal karolja fel ezt az ő érdekeit szolgáló munkás-gymnasiumot, akkor egyszer és mindenkorra biztosítva van eme intézmény fennállása a fővárosban és ezzel a törekvő munkás megtalálja a tért ambíciójának és tudásvágyának kielégítésére.

Thália a régi nemzeti színházban. Egy derék társaság alakult évekként ezélt fővárosunkban, mely céljával tűzte ki a modern kül- és belföldi drámák, színművek kultiválását. E célból rendes társulatot tart fenn s hetenként háromszor művészi előadásokban olcsó helyárok mellett szolgálja a kulturát. Csak egy nagy baja van. Nincs állandó színháza. Ezen pedig segíteni kell. Azt tartjuk, hogy a kultuszminiszter nagy szolgálatokat tenne különösen a szegényebb néposztályoknak, ha az üresen álló Nemzeti Színház színpadát addig, míg az átalakítás meg nem kezdik, a Tháliának rendelkezésére bocsátaná. A társaság eddigi becsületes munkálkodásával kiérdemelte ezt a segítséget, a Thália közönsége pedig nem lesz kénytelen jóformán minden hónapban a város más-más zugában fölkeresni az általa kedvelt művészi előadásokat. Az állam pedig ezáltal nagyon olcsón jutna egy derék, érdemes társulat támogatásának babéraihoz.

Szétmarcangolta az oroszán. Pétervárról jelentik: A Cinselli-cirkuszban előadás közben tegnap súlyos szerencsétlenség történt. A cirkusz egyik vendége, Reichard ezredes szünet közben nagyon közel jutott az egyik oroszán ketrecéhez, a vadállat a rácson kinyújtott karmaival megragadta az ezredes karját és szétmarcangolta. Az örök vasdorongokkal kényszerítették az oroszánt, hogy áldozatát elbocsássa. Az ezredes természetellen állapotban szállították a lakására.

Ujpesti mintára. Szombathelyről jelentik: O-Körvtélyes községben egy cigánybanda fényes nappal beállított Rosenberg Adolf üzletébe hol halállal fenyegetve a kereskedőt, ha

lármazni mer, a tulajdonos szemelattára elvitték a pénzszerényt az összes pénzzel együtt. A cigányok elmenekültek.

Egy ágyugolyó odisszeája. Győrben néhány nappal ezelőtt egy régi karosszékben ágyugolyót találtak. Valóságos ágyugolyót, egészen komoly ágyugolyót, amelyhez éppen csak egy ágyu kellett volna, hogy elsüljön. A győri rendőrségen hét lakat alatt őrizték a tiszteletreméltó golyóbit, de miután nem tudták, hogy mit csináljanak vele, nagy földzettel átszállították a katonai állomás parancsnokságához. A katonaságnak már nem imponál egy ágyugolyó, akármilyen régi és tekintélyes. Ott nem ijedtek meg tőle, de miután nem használhatták, csütörtökön csónakon kivitték a Dunára és a folyó közepén elsüllyesztették.

Felrobbant dinamit. Abbáziából jelentik: *Preluka* község kikötőjében tegnap különös szerencsétlenség történt. A kikötőt építik s a sziklát dinamittal robbantották. Eközben egy fumei vontatógőzös közeledett a tengerparthoz, négy bárkát vontatva. Az utolsó bárkán ötven kilogramm dinamit is volt. A sziklarobbantás alkalmával valóságos kőzapor hullott a bárkákra s egy kődarab ráesett a dinamitós ládára. Az erős ütéstől a dinamit explodált, a bárkát darabokra zúzta s elsüllyesztette. A kormányost széttepte a robbanás. A gőzös és a három bárka is megrongálódott.

Munkás rizikó. Miskolcon a tiszai pályaudvaron történt. A Kassa felé induló 1514. számú személyvonat a pályaudvar végén levő első őrháznál robbogott, amikor Hodik István valamiképpen a vonat elé került. Hodik a közelben kövecskéket rostált s valószínűleg a tulsó oldalra akart áthaladni, amikor a vonat sebesen jött feléje. A vonatvezető már nem fékezhetett és úgy történt, hogy a szerencsétlen ember a mozdony kerekei alá került, melyek balkarját levágták és fején is súlyosan megsebesítették. Az Erzsébet-kórházba szállították. Sérülése életveszélyes.

Az ablakon lelőtte. Hosszuaszon (Biharmegye) Vajda Mihályt, aki közös háztartásban élt Balogh Károly, Amerikába költözött munkás feleségével. Balogh hazajött s valószínűnek tartják, hogy ő követte el a gyilkosságot. Letartóztatták.

Az elektromágneses gyógy mód, mely dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Károlykörut 24. sz.) kerül alkalmazásba, a legkényelmesebb gyógy módok egyike, mert az áram a ruhán át is hat. Fájdalomcsillapító és megnyugtató hatásánál fogva idegszába, görcsök, csusz és köszvény okozta fájdalmak, gyomor és szív ideges zavarai, neurasthenia és hysteria okozta tünetek ellen bevált és szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt megszünteti az évek óta fennálló bajt.

November 13.

Időjelzés: Havas eső. Hőmérő 0 alul 9° Reggel 8 óra

A jó meleg szobában ülő bácsik és nénik rémüldözve nézik a fagyos ablakon át a zimankós időt.

— Mi lesz a Janival, az Olgával — gondolják magukban, — ilyen időben kell iskolába menni.

— Julcsa, — szólnak a szobalányhoz — jól bepölyözze a gyerekeket. A kocsit a kapu elé rendelje. Az iskola kapujáig vágatva menjenek. Baj ne legyen, erti! A fejevel játsszik Julcsa.

Es Julcsa mindent pontosan elvégzett. A robozó kocsiban ülő gyermekeknek csak az orruk hegye látszik ki a takarókból, bundákból.

A *Valdman* Olga és Jani már benn ülnek padjaikban, mikor a kapu, az iskola kapu nagy robajjal bevágódik... A hogy bevágódott — jelezve, hogy az előadás a nagy iskolában elkezdődött, furcsa kis emberpár érkezett a ház elé.

Két sárgaképű, vörös orru gyerek, szempilláikon a megfagyott könny, rongy a ruhájuk, meztelen testük látszik a szakadások nyílásain. A kis leány lábán valami rongyféle van, a fiú meztelében. Budapest, Magyarország fő és székvárosában november 13-án két rettenetes rongyos gyerek, az egyik meztelében rohan az iskola felé. És a fagyban a gyerekek dideregve igyekeztek bejutni a kapun.

Előtte a schématizmus. Magyarország fővárosának van körülbelül 200 jótékonyági, felruházási és egyéb hipokrita egylete. Kiket ruháznak ezek az egyletek? Talán csak nem azért létesültek ezek a *hochstaplereiok*, hogy a titkár bácsikat és választmányéniket ruházzák?!

Mert ugyanennyi jótékonyágot hazudó egylettel szemben ott áll az élet maga, hogy november közepén, mikor a fagyponton alul 9°-on áll a higany, százával járnak apró picit emberkék iskolába meztelül rongyokba pólálva, éhesen.

Elképzelhető, hogy az ilyen gyerekseregnek hány százaléka pusztul el tüdő és egyéb vészekben, hányan lesznek a társadalom és a rend gyűlölvivé, mely a Mandl és Kovács gyerekeinek minden jót meghoz, de nekik a kis Bekecs, Grogák, Bendel gyerekeknek egy kis kabátot, egy pár cipőt, egy falat kenyeret se juttat.

Budapest jótékony egyletei a felruházást állítólag karácsonykor gyakorolják és a kis Jézus ajándéka alakjában adják a ruhát. Hát ez lelketlenség. A naptári év október hó végén fagyot hoz. Ez ellen való a ruha. És nem pedig arra való, hogy ünnepeket rendezhessenek a kiosztások alkalmából.

Ez a hypokritaság felháborító. Ezért is követelni kell a várostól, a vízmérő órák városának nemes tanácsától, mely oly nemes tud lenni az önjutalmazásban és a házi urak védelmében, hogy gondoljon a gyerekekre. És ha kötelező az iskolabjárás, tegye azt lehetővé azzal, hogy ruhát adjon a szegény toprongyos fagyoskodó gyerekeknek már ősz közepén és ne hártsa át ezt a *kutyakötelességet* a nénikre és bácsikára, kiknek nem a gyerekek felruházása a fő, hanem az, hogy a felruházási ünnepély minél fényesebb legyen.

KÖZGAZDASÁG.

Ipartörvény.

Az iparosok által állandón nagy vehemenciával támadott új ipartörvénytervezetről a napokban Sztéryni József, a nagy munka alkotója, igen érdekesen nyilatkozott. Kijelentette, hogy ő és a kereskedelmi kormány nem támadásokat várt az iparosoktól, hanem konkrét tanácsokat, véleményeket a tervezetnek az iparosság érdekei szerint történendő átalakítására vonatkozólag.

Megígéri Sztéryni, hogy belátva az iparososztály, ama kérelmének jogosultságát, amely az ipartörvénytervezetét részre osztva szeretné letárgyaltatni s annak egyes részeit jobban előkészítve és a speciális magyar viszonyokhoz átdomítva kívánna törvényerőre emeltetni, tehát ennek eleget tesz s egyelőre csupán az ipar gyakorlására, az ipartestületek szervezetére és az inasoktatásra vonatkozó részeket fogja a kormány a képviselőháznak előterjeszteni. A munkás védelem; munkáskamarák, a munkaközvetítő- és az iparos egyesületekről szóló részeket az érdekeltségekkel újában alaposan megtárgyalva teljesen átdolgozva fogja benyújtani.

Kijelenti az államtitkár végül azt is, hogy a kötelező állami munkaközvetítéstől teljesen eláll. Ez egyik fő ütköző pontja volt a tervezetnek. Sem a munkások, sem pedig a munkaadék nem akarták már meglevő, megszokott közvetítőjüket megszüntetni. Hatalmi kérdés ez mindkét félre egyaránt. Sztéryni pedig van olyan ügyes politikus, aki hamarosan belátja azt, hogy mi fáj mindenkinek. Ő inkább orvosolni szeretne, mint újabb sebeket ütni ott, ahol már amugy is elegendő van.

Az óriási nagy munkának egy tekintélyes része kárbavész ez ígért által. Bár meg tudnánk találni azon formákat, amelyek az iparosok és munkásaik között egy tartós békét létesítenének. A mi árva iparunknak, amely még valóságos csecsemőkorát éli, igen nagy szüksége volna erre. S amint ismerjük Sztérynit, tudjuk, hogy ő képes lenne ennek elérése céljából akár az egész tervezetet elejteni és újabb nagy munkálkodások árán átalakítani.

Annai bizonyos, hogy Sztéryni említett kijelentései nagy megnyugvást idéztek elő úgy a munkások mint az iparosok köreiben.

Kár, hogy az újabb politikai események jó hosszú időre késleltetni fogják a törvénytervezet tárgyalhatóságát, mert azt hisszük, hogy a munkásságnak, a munkaadóknak és az ország iparának jelenleg igen égető sürgősen szüksége van egy jó s minden felet kielégítő ipartörvényre. Iparunk fejlődését a jelenlegi elavult s rossz osztrák minta után gyártott 1884. évi ipartörvény már képtelen kellőképpen szolgálja. Inkább akadályozza, mint szolgálja a fejlődést!

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója.

LÖW SÁNDOR

A magy. kir. államvasutak és a magyar királyi posta és táviráda szerződéses óraszállítója.

ÓRAKNÁL JÓTALLÁS MELLETT.

Dús raktár a legdivatosabb briliáns- és aranyékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindennemű zseb-, fall-, álló- és utazó órákban.

Saját nagyszabású műhelyben ékszer átalakítások és órajavitások jutányosan eszközöltetnek.

Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás!

Árjegyzék ingyen és bórmentve.

ékszerész és
= órás =

Budapest,

VIII., József-körut 81.

TELEFON 62-68.

Bohémségek.

— Regény a hajóriások világából. —
I.

Pettyesék és a költő.

A vén Pettyes Lajos rendkívül szeretett pipázni és nevezetesebb érdemeket az apaság terén szerzett. Különben kishivatalnok volt. A kártyát is igen-igen kedvelte. Megtörtént egyszer, hogy egész havi fizetését elkártyázta s a család egy hónapon át éhségi kinokat szenvedett. Ettől kezdve Pettyesné úgy intézte a dolgot, hogy különösen az utóbbi időben férjének ebbeli hajlamai kivészőfélben voltak.

Pettyesné egyébiránt, eltekintve attól, hogy a havi jövedelmet igen gondosan kezelte, nagyon kedves asszony volt. Egy kissé lesoványodott. Nem csoda. Tizenhét gyermeket hozott a világra, háromszor ikreket... És csak heten maradtak életben. A legidősebbnek Dóra volt a neve és titkon huszonhét tavaszt számlált. Magas volt, mint a cedrus, avagy a sivatag pálmája. Szegénytől azonban a természet megtárgadta a nemesebb bájokat. Születése óta mindig sovány volt. Csak a feje és a lába fejlődött óriási méretekre. Fejére vonatkozólag a vén Pettyes többször megjegyezte:

— Dórának miniszterelnöki feje van:

Dóra után az élők seregében Aladár következett. Mint legnagyobb fiúgyermek, a család szemefénye volt. Mióta a VI. osztályt többé-kevésbé siker nélkül bevégezte, valóságos óriássá fejlődött. Izmai után ítélve, bikaviadornak született. Jókor feküdt, későn kelt s akkora karéj kenyeret megevett, hogy öt embernek is elég lett volna. Feje aránylag kicsiny volt, arcát vastag puderréteg borította állandóan. Hiu fiu lévén, a leányok szépítőszereit, no meg a papa dohányát is nap-nap után dézsmálta s eme titkos cselekedetei által családi viharokat okozott.

Eltekintve a különféle okoktól, a belvillongást Lulu is nagyban szította. Kacér volt a legszélsőbb határokon innen és túl. Nagy üzletben virágok eladásával foglalkozott. Ebből kifolyólag udvarlókat tartott. Pettyes, mint a családi erkölcs és becsület rettenetes öre, többször megtiltotta s mint ilyen, egy alkalommal lesbe állt és a villanyfényes körton Lulu legkitartóbb udvarlóját, Mandula Izort háromszor pofon vágta. Itt aztán a megszorodott leányzó nyilvános szereplése megszakadt. Kedvenc virágaihoz többé nem térhetett vissza.

Pál és Péter iskolába jártak. Szabad idejükben gombokkal és színes golyócskákkal nyereszkedő játékot űztek. A gombokat ruhadarabokról vagdalták le s jaj volt annak, ki csak egyet is elnyert a másiktól! A vesztes rögtön itélkezett fölötte.

Vilma, az aranyhaju apróság, a tizenhetedik, piros kocsiiban gögicsélt. Mikor Pettyesné a családi béke pillanataiban végignézett a családtagokon, örökké komor arca felvidult s boldog anyai hangon susogta:

— Szép fiúk, szép leányok, csak már férjhez adhatnám őket! Dórát és Lulut... Ilona most nem okoz gondot, ő egyhamar úgy sem megy férjhez. Színész nő lesz. Lehet, hogy egyszer egy gróf belebolondul és elveszi...

Ilona fitos orru, aranyhaju, lenvirágszemű szépség volt. Piros, duzzadt, csóksóvárgó ajku, temperamentumos leány, nagy hajlammal a színészet iránt. A hosszú művészhatat imádtta és kalandokra vágyott. Kérőit mind kikoszorúzta. Ötször járt jegyben, utoljára egy szappankereskedővel, de idejekorán meggondolta a dolgot s a parthie abban maradt. Eleget szidták érte, sőt mikor a szappanos öngyilkossági kísérletet követett el, meg is verték. Hiába! Ő csak a csokoládét s a hajóriásokat kedvelte.

Ideálját Kányaváry Pistában lelte föl. A nyári színház előtt ismerkedett meg vele. Itt jönnek össze a félzsénik, hirnevetlen írók, facér riporterek és színészek. Ilona is ide járt. A színházhoz akart bejutni, mert a hihetetlenben is vakon hívó anyja szép jövőt jósolt neki. A vén Pettyes egyideig ellenezte, később bele-nyugodott. Elvégre mit is csináljon a három nagy leánynyal? Dóra bizonyára a nyakán marad, mert már az ördögnek sem kell, úgy megvényt. Lulu apáca lesz.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

I. K. Egy kicsit izetlenkedik. Majd a körmére kop-pintunk. Vigyázzni tessék! — L. Z. Sorra kerül. — Jóakaró. A figyelmeztetést köszönjük. Egészen nyugodt lehet: nyelvtölgötés nekünk nem imponál. A profesz-szionátus rágalmozókkal irgalmatlanul leszámolunk. Jaj annak aki az intenciók tisztaságát gyanusítani meri. — Dr. Iparpolitikai fejtegetései a következő számra maradtak. Legyen szerencsénk.

Laptulajdonos és a kiadóhivatal igazgatója:
Erdész Zsigmond

F O G A K

SCHATZ JENO fogműterme

Wesselényi-utca 60. sz., I. em. 4.

Párlsban kltüntetve oklevéllel.

Műfogak kaucukban szápadlás nélkül, melyek rágásra alkalmasak és beszédzavarokat nem idéznek elő.

Aranyfogkoronák, hidmunka és mind'e szakmába vágó munkákat készltünk 10 évi jótállással.

Vidékiek 12 óra alatt kieléglttetnek.

Kérem a czimre ügyelni.

Népelelmezés. Szarvashus pörköltnek és savanyu-husnak kilója 30-60 krajczár.

Vadászati idény megkezdődött, összes vadnemek kaphatók.

ARANYOSI ANDRÁS vadaskereskedésében

Vámház-körut 2. szám alatt.

Telefon 35-94.

Szív- és vesebajok, véredény elmeszedés, gutaütés, étvágytalan-ság ellen biz-

Budai Mária gyógyvíz

Gyer-meknek a leg-biztosabb hashajtó!

Központi iroda: VII., Erzsébet-körut 9. sz. Tele-fon 91-68. Főraktár: Édeskuty L. özégnél.

Kapható minden gyógytár, drogéria és jobb fűszerüzletben.

BOR és talp, legjobb gyártmányok cipőtelsőrészek

saját készítmény, óriási választékban, daczára a nagy drágulásnak,

rendkívül ólesó árban kaphatók.

Gyöngy Sándor bőrgyári raktárában

BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. szám.

Elismerő oklevéllel kltüntetve 1904-ben.

— Képes árjegyzék ingyen.

Simplon-Kávéház

Esténkint Veszprémi Kiss Jancsi cigányzenekara hangversenyez.

Szolid családi találkozó hely. Színházi vacsora.

József-körut 8. Népszínház-utca sarok.

Jahn-féle vendéglő

Budapest, V. kerület, Lipót-körut 10.

Tulajdonos: **GRACHEK FERENC**

Kitünő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapolású kőbányai Dréher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé. Nagy éttermek. Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák. Előzékeny kiszolgálás

HIRDETÉSEKET FELVESZ A

KIADÓHIVATAL

Gyógyforrás-szálloda

Budán, a Lukácsfürdővel szemben.

Putzer György nagyétterme

V., Váci-körut 14.

Minden este elsőrendű cigányzenekar

Természetes forró-meleg kénes forrástó

a Thermál-szálloda földszintjén, iszapborogata-sok, kő- és kádfürdők a Nagyszállóda föld-szintjén. Gondos pensio. A téli fürdővádra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-fürdő igazgatóságához.

Kristály-

forrás-ásványvíz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Geiringer Arnold

műszaki czimfestő

Budapest, VII., Dohány-u. 78.

— Szpecialista üvegtáblákban. —

Készít czégtáblákat fára, bádogra és viaszvászonzra, a mai kornak megfelelő izékes kivitelben, jutányos árak mellett.

Figyelmeztetés!

Kérjük, ne tessék a kereskedőnél egyszerűen egy csomag vagy ládika Czikóriát, hanem határozottan:

„Franck”

féle gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka. — Ügyeljen e mellett a védjegyekre és aláírásra, mert csomagolásunkat azonos színű papírban utánozzák. —

Franck Henrik Fiai
Kassa.